

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การบังคับใช้กฎหมายกรณีการบุกรุกแม่น้ำปิง
ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

ชื่อผู้เขียน พันตำรวจตรี บุญยวัต เกิดกล้า

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประสาน ดั่งสิกบุตร ประธานกรรมการ
ศาสตราจารย์ ดร.มนัส สุวรรณ กรรมการ
รองศาสตราจารย์ประหยัด ปานดี กรรมการ

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบุกรุกแม่น้ำปิง กฎหมายที่เกี่ยวข้องที่นำมาบังคับใช้กรณีการบุกรุก ตลอดจนประสิทธิผลของการนำกฎหมายมาบังคับใช้ของเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต่อกรณีการบุกรุกแม่น้ำปิงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ กลุ่มเจ้าหน้าที่ของรัฐจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการควบคุม แก้ไขปัญหาการบุกรุกแม่น้ำปิงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ กลุ่มประชาชนทั่วไปที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ และกลุ่มผู้ที่ถือว่าเป็นผู้บุกรุกตามการวิจัยในครั้งนี้ วิธีการศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนาเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และแบบไม่มีโครงสร้าง ประกอบการสังเกตแบบไม่เป็นทางการ วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาและสถิติพรรณนา ประกอบด้วยการแจกแจงความถี่ ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

1. สภาพการบุกรุกแม่น้ำปิงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่จากการศึกษาพบว่ารูปแบบของการบุกรุกของผู้บุกรุกเป็นทั้งลักษณะจงใจเปิดเผยและไม่เปิดเผย โดยส่วนใหญ่ไม่เปิดเผยเป็นรูปแบบการบุกรุกที่ค่อยๆ กระทำให้ปรากฏขึ้น ลักษณะการบุกรุกเป็นการยึดถือครอบครองพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์รวมอยู่ด้วยเป็นส่วนใหญ่ มีส่วนน้อยที่ยึดถือครอบครองทั้งแปลง การใช้ประโยชน์จากพื้นที่ดังกล่าวมีทั้งการสร้างสิ่งปลูกสร้างเป็นการถาวร และเป็นการครอบครองเพื่อใช้ประโยชน์เป็นการชั่วคราว โดยมีสาเหตุการบุกรุกมาจาก ตัวผู้กระทำการบุกรุก มีความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน กระบวนการบังคับ

ใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ เจ้าหน้าที่ผู้บังคับใช้กฎหมายไม่เคร่งครัด และบทบัญญัติของกฎหมายไม่เอื้อประโยชน์ต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐในการนำไปบังคับใช้

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องในการนำมาบังคับใช้ในกรณีการบุกรุกแม่น้ำปิงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ จากการศึกษาพบว่า มีกฎหมายอยู่หลายฉบับที่ใช้ในดำเนินการต่อกรณีดังกล่าวนี้ ทั้งกฎหมายที่มีสภาพบังคับโดยตรง และที่เป็นส่วนสนับสนุนต่อกรณีการแก้ไขปัญหาการบุกรุก มีหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบังคับใช้กฎหมาย บางหน่วยงานบังคับใช้กฎหมายหลายฉบับ และบางหน่วยใช้ร่วมกับหน่วยงานอื่น และบางหน่วยกฎหมายได้กำหนดอำนาจหน้าที่ไว้เป็นการเฉพาะ กฎหมายบางฉบับไม่สอดคล้องกัน ไม่ชัดเจน รัดกุม ก่อให้เกิดปัญหาในทางการปฏิบัติของผู้บังคับใช้

3. ประสิทธิภาพในการบังคับใช้กฎหมาย พบว่าการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อกรณีการบุกรุกแม่น้ำปิงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ เป็นลักษณะการปฏิบัติงานเชิงรับผลการดำเนินงานและการบังคับใช้กฎหมายต่อการควบคุมแก้ไขปัญหาการบุกรุกแม่น้ำปิงในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ ไม่ประสบผลสำเร็จการบุกรุกยังคงปรากฏขึ้นอยู่ต่อไป

ข้อเสนอแนะ ควรมีการจัดกิจกรรมอันเป็นการส่งเสริม สร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนได้เห็นคุณค่า รู้สึกรักและหวงแหนแม่น้ำปิง และรัฐควรทบทวนนโยบายการจัดการและการบริหารทรัพยากรน้ำ และพื้นที่ลุ่มน้ำโดยให้ราชการส่วนท้องถิ่นและประชาชนได้มีส่วนร่วมกันในการจัดการอย่างแท้จริง นอกจากนี้ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายให้เหมาะสมมีประสิทธิภาพต่อการควบคุมป้องกันแก้ไขปัญหาการบุกรุกแม่น้ำในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ อีกทั้งควรจัดให้มีการสำรวจที่ดินริมแม่น้ำปิงในสวนที่ถูกบุกรุกโดยการประสานขอความร่วมมือจากผู้นุกรุกเพื่อขอใช้ประโยชน์ที่ดินดังกล่าวแก่ส่วนรวม และส่วนที่ดินที่ยังไม่ได้มีการดำเนินการใด ๆ ควรพัฒนาให้มีการใช้ประโยชน์เพื่อการสาธารณะอย่างเป็นรูปธรรม

Independent Study Title	Law Enforcement upon the Ping River Invasion in Chiang Mai Municipality		
Author	Police Major Boonyawat Kerdklam		
M.A.	Man and Environment Management		
Examining Committee	Assist.Prof. Prasarn	Tangsikabuth	Chairman
	Prof.Dr. Manat	Suwan	Member
	Assoc.Prof. Prayad	Pandee	Member

ABSTRACT

The objective of this research is to study 1) the invasion of Ping River 2) the relating invasion law enforcement 3) the effective of law enforcement along Ping River in Chiang Mai municipal area. The data is collected from the government's officer, who is in charge and control the invasion along Ping River side, the group of people, who live in the study area and the group of local people, who live in Chiang Mai. This research use descriptive method. These data are collected in the structural, non-structural interview and the non-formal observation. These data is analyzed in descriptive presentation. The study results are

1. The invasion of Ping River is open and hidden. Most of them slowly occupied the area. They extend the invasion along Ping River, while the minority group also expands to occupy their own land. This land is used to build the immovable property and temporary use. The reasons of land invasion are selfish, the law enforcement is not strong, government's officers are not action strongly and the issued acts do not assist the government's officer.

2. The relevant law enforcement in this case study found that there are many acts used to deal and support the problem-solving scheme. There are many government departments directly use the acts, some of them have many acts to use, and some use specific acts. But some acts do not assist the user, unclear and cover enough.

3. The action of the relating organization is to handle the problem and the enforcement from government's officer does not successful, which make invader continue the invasion along Ping River.

The suggestion from this study is to setup and encourage local people to have environmental awareness and actives of the Ping River conservation scheme. Government should reconsider the conservation policy of watershed management and administration. The law should improve and correct to control the invasion scheme. The government's officer should survey the invasion area with the cooperation of invader and improve the land for public utilization.